

โรคทริคิโนซิส (Trichinosis)

ปี พ.ศ. 2538 กองระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคทริคิโนซิสจากบัตรรายงาน 506 รวม 242 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 0.41 ต่อประชากรแสนคน เป็นรายงานจากภาคเหนือทั้งหมด คือ จากเชียงใหม่ 138 ราย อุตรดิตถ์ 62 ราย และน่าน 42 ราย อัตราป่วยต่อแสนประชากรเป็นรายจังหวัดเท่ากับ 8.89 12.99 และ 7.61 ตามลำดับ

ผู้ป่วยแยกเป็นเพศชาย 116 ราย เพศหญิง 126 ราย เป็นอัตราส่วนชายต่อหญิง เท่ากับ 1:1.1 อายุส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.4) อยู่ในวัยทำงานระหว่าง 15 – 44 ปี กลุ่มมากที่สุด คือ 25 – 34 ปี มีจำนวน 57 คน แต่ถ้าคิดเป็นอัตราป่วยต่อแสนประชากรกลุ่มอายุ 55 – 64 ปี จะสูงที่สุด (0.84) และกลุ่มอายุ 35 – 44 ปี รองลงมา (0.70) พบกับผู้ป่วยส่วนใหญ่ ในเดือนตุลาคม 181 ราย (ร้อยละ 74.79) รองลงมาในเดือน สิงหาคม 32 ราย และกันยายน 11 ราย เดือนอื่น พบน้อยและเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม ไม่พบผู้ป่วยเลย

สถานการณ์ของโรคทริคิโนซิส ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2533 – 2537) พบผู้ป่วยสูงที่สุด 397 รายในปี 2535 (0.69 ต่อประชากรแสนคน) ต่ำสุดในปี พ.ศ. 2533 พบผู้ป่วยเพียง 67 ราย (0.12 ต่อประชากรแสนคน) ส่วนมาจะพบผู้ป่วยสูงในช่วงหลังฤดูฝน เนื่องจากชาวบ้านเดินทางไปล่าสัตว์ในป่าและชาวบ้านนำหมูมาขายในพื้นที่ราบได้สะดวกขึ้น ซึ่งสัตว์ป่า (ที่กินเนื้อเป็นอาหาร) หลายชนิดในภาคเหนือรวมทั้งหมูเขา มักจะเป็นแหล่งพาหะนำโรคทริคิโนซิสมาสู่คน ประกอบกับพฤติกรรมกรบริโภคของคนบางกลุ่มที่ยังนิยมรับประทานอาหารดิบ ๆ สุก ๆ เช่น ลาบ หรือ แหนมทำให้จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคนี้อยู่ และยากต่อการคาดคะเนจำนวนผู้ป่วยและแนวโน้มของการเกิดโรคในแต่ละปีได้

จากการสอบสวนโรคที่จังหวัดเชียงใหม่ มีการระบาดของโรคนี้อยู่ 2 ครั้งคือ ในเดือนมกราคม พบผู้ป่วย 6 ราย และในเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน พบผู้ป่วย 132 ราย ในหลายหมู่บ้านของตำบลท่าผาและตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม สาเหตุจากหมูเขาแลหมูชาวบ้านเลี้ยงปล่อยให้หากินเอง

ที่จังหวัดน่าน พบผู้ป่วย 36 ราย กระจายอยู่หลายหมู่บ้านในตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง ตั้งแต่ 26 กรกฎาคม ถึง 14 สิงหาคม สาเหตุจากการกินอาหารประเภทสุ้ม แหนม เนื้อหมูดำ (เป็นหมูเลี้ยงของชาวเขา) ซึ่งพ่อค้าซื้อมาจากอำเภอปัว และนำมาฆ่าชำแหละขายที่ตลาดตำบลงอบ

ส่วนอีก 6 ราย เกิดขึ้น ประปรายไม่สามารถสอบประวัติการติดเชื้อได้เพราะมีการซื้อเนื้อสุกรจากหลายแหล่ง ไปปรุงอาหารแบบ ดิบ ๆ สุก ๆ กินกันเป็นประจำ

ที่จังหวัดอุดรติดัพบผู้ป่วย 62 ราย ที่บ้านน้อยกา ม่วงเจ็ดต้นและวังสามพันธุ์ อำเภอบ้านโคก และยังพบผู้ป่วยเพิ่มอีก 8 คน ที่บ้านนาบัวและปากท่า อำเภอปากท่า พบผู้ป่วยตั้งแต่ 26 กันยายน - 19 ตุลาคม สาเหตุเกิดจากการกินลาบดิบ หมูสับ และแหนม เนื้อหมูป่าที่ชาวบ้านล่าได้มาจากป่าตอนเหนือของหมู่บ้านน้อยกา ระยะฟักตัวของการเกิดโรคครั้งนี้เร็วที่สุด 2 วัน และนานที่สุด 23 วัน